

Uit: Quaderni d'Anatomia - Leonardo da Vinci

tieve zelfdefiniëring, noemde Paul Vandenbroeck dat ooit in een heel andere context.¹ Noodgedwongen of niet, de Beurs blijft zich opstellen in de periferie. Het animatiecentrum weigert met andere woorden volwassen te worden met een idee of de artiesten waar ze ooit voor gingen. Wanneer bepaalde concepten of kunstenaars beginnen te rijpen (of te rotten), kunnen ze beter een ander podium zoeken. Zo blijft de Beurschouwburg de eeuwige puber onder de Vlaamse kunstencentra.

Interface

Fysici, theaterauteurs, ingenieurs, informatica-experten, cultuurfilosofen, biologen, theatermakers, performers, cyborgs, designer babies, samplers en andere bricoleurs – onder de noemer *Wet-Art / Science Friction / Kaboem!* verzamelde het nieuwe programma een uitermate divers gezelschap. De georganiseerde ontmoetingen tussen kunstenaars en wetenschappers leidden telkens tot een performance die de raakpunten en wrijvingsvlakken aan het licht moest brengen. Met dit zwaartepunt thematiseerde de Beurs een verband dat vanouds impliciet bestaat. Wetenschap en kunst, de ene cirkelt doorgaans rond de binaire code waar/

onwaar, de andere vaak nog rond mooi/lelijk. Maar waar gebeurt de koppeling? Op welke plaats stemmen de genen van wetenschapper en kunstenaar overeen?

Het cliché wil dat het creativiteit is die hen bindt. Zowel de onderzoeker als de artiest peilen naar het bekende en het vanzelfsprekende om juist het onwaarschijnlijke en het onbekende te ontdekken. Beiden presenteren zich in dit opzicht als evenwaardige mentoren in een leerschool voor veranderende waarnemingen. De poëzie van een wiskundig stelsel is de luciditeit van een gedicht. Aan de horizon van gelijkaardige gemeenplaatsen verschijnt niet zelden de schim van Leonardo Da Vinci. De renaissancistische grootmeester wordt vandaag weer volop gestileerd tot icoon van de versmelting van wetenschap met kunst. De passie waarmee dit genie natuurlijke fenomenen observeerde en begreep was de motor van zijn werk als wetenschapper én als kunstenaar. Voor zijn schetsen van het lichaam of ontwerpen van vliegtuigen kan de moderne mens dan ook enkel melancholische bewondering opbrengen. Met de rationalisering van de natuur desintegreerde immers het omvattende perspectief van een Da Vinci. Kunst en wetenschap

vielen uiteen in autonome vakgebieden die hoogstens nog verbonden werden door enkele romantiserende bruggen. Wat rest is poëzie?

Feit is dat de kunst van onze eeuw zich zeer gevoelig heeft getoond voor verschuivingen in wetenschap, industrie en techniek. Dit fin-de-millénium zou een stamboom kunnen opmaken van artiesten die hebben getracht het potentieel van wetenschappelijke instrumenten en bevindingen in persoonlijke experimenten uit te breiden. Met zijn synesthetische licht- en muziekconcerten vond Scriabine ergens rond 1900 het concept multimedia uit. De historische avant-garde, van futurisme tot Bauhaus, putte vrijelijk uit het reservoir van de wetenschap. En met voortrekkers als Robert Rauschenberg, John Cage of Nam June Paik poogde de kunst sinds de jaren zestig duidelijk gelijke tred te houden met de wetenschap en haar verwezenlijkingen. Als culminatiepunt van een lange evolutie lijken beide domeinen zich vandaag zeer dicht te hebben genaderd.

Niet zelden heet het brandpunt van kunst en wetenschap vandaag technologie. *Computers as theater* (1991), het boek waarin informaticus Brenda Laurel ontwikkeling en werking van de computer volledig beschrijft aan de hand van metaforen en principes uit de theaterkunst, is in dit opzicht symptomatisch. Omgekeerd komen begrippen als creativiteit en ambachtelijkheid op de helling te staan wanneer het kunstwerk tot stand komt middels video, computer en ander technologisch instrumentarium. Tussen kunst en wetenschap ontstaat dan een schemerzone die elementen van beide kanten verzamelt en ze tegelijk van hun oorsprong vervreemdt. Rigide ordeningsparen als mooi/lelijk of waar/onwaar zijn hier weinig zinvol. Weerom wordt het in dit licht moeilijk om kunstenaars en wetenschappers een exclusief en welomlijnd terrein toe te kennen. Een groot deel van de gasten in het nieuwe programma van de Beurs was hier getuige van. Is het een kunst of ingenieuze machines te bouwen met de bedoeling die bij wijze van show even later in de lucht te blazen (Survival Research Laboratory)? Kan een theoretische lezing over cultuur en technologie doorgaan voor een performance (Critical Art Ensemble, Balsamo & Shea)? En wat te doen met een exposé over vrijlustige, vreedzame apen (Verwaerde & Discordia)?

Kaboem!

In de ogen van Bertolt Brecht, allicht de belangrijkste vertegenwoordiger van de historische theateravant-garde, was de nieuwe liaison tussen kunst en wetenschap onmiskenbaar en duidelijk. Brecht was er zich als één van de eerste theatermakers ten volle van bewust dat